

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเกษตรกรปราดเปรื่อง

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)
ร่วมกับ สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเกษตรกรปราดเปรื่อง

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

N/A

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

ผู้ที่เริ่มต้นแนวคิด “เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)” ในประเทศไทยที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด คือ การพัฒนา “ชาวนาชั้นนำ” ของกรมการข้าว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 โดยการคัดเลือกชาวนาที่มีความเชี่ยวชาญในการผลิตข้าวมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ชาวนาอื่น ๆ ได้ได้นำมาต่อยอดผ่านการฝึกอบรมวิชาชีพการทำงานที่ทันสมัยและหลักสูตรการพัฒนาให้เป็นชาวนาชั้นนำ รวมทั้งให้โอกาสดูงานการพัฒนาการเกษตรทั้งในและต่างประเทศ จากนั้นเกษตรกรเหล่านี้จะรับหน้าที่เป็นวิทยากรชาวนาประจำท้องถิ่นและทำการประสานงานระหว่างกรมการข้าวกับชาวนาในพื้นที่ด้านการเผยแพร่องค์ความรู้ ทำการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับข้าวเป็นประจำ เดือนกุมภาพันธ์และกุมภาพันธ์ที่มีผลกระทบรวมทั้งช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรในระดับตำบล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบหมายให้กรมการส่งเสริมการเกษตร ดำเนินงานพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) โดยมุ่งเน้นเกษตรกรที่เป็นสมาชิกระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรกรในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เกษตรกรในศูนย์เครือข่าย ศพก. สมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) รวมทั้งอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรไทยให้เป็น Smart Farmer คือ มีความพร้อม มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรตลอดห่วงโซ่คุณค่าการผลิตทางการเกษตรที่เกษตรกรดำเนินการ ให้ความสำคัญในการใช้องค์ความรู้ และข้อมูลประกอบการตัดสินใจ การนำเทคโนโลยีภูมิปัญญา และวิธีการปฏิบัติที่ดีมาใช้หรือพัฒนา โดยตระหนักถึงคุณภาพมาตรฐานและปริมาณความต้องการของตลาด มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค สามารถปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงได้ ตลอดจนสามารถเป็น Smart Farmer ต้นแบบ และเกิดเครือข่ายที่เข้มแข็ง ที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้และช่วยพัฒนาเกษตรกรรายอื่น ๆ ต่อไป ซึ่งการปรับตัวของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer) มีเกษตรกรจำนวนมากยังมีข้อจำกัดในการพัฒนาองค์ความรู้ ด้านการผลิตเชื่อมโยงไปจนถึงการแปรรูปและการตลาด การขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้ปัจจัยการผลิตโดยเฉพาะปุ๋ยเคมี สารเคมีการเกษตร ทำให้เกษตรกรใช้ปัจจัยการผลิตดังกล่าวมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น นอกจากทำให้ต้นทุนการผลิตสูงแล้ว ยังก่อให้เกิดการตกค้างของสารพิษในผลผลิตการเกษตร ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของผู้ผลิตและผู้บริโภคในระยะยาว อีกทั้งยังทำให้ดินเสื่อมโทรม ความหลากหลายทางชีวภาพลดลง การพัฒนาการเกษตรให้เติบโตได้อย่างยั่งยืน ต้องอาศัย “เกษตรกร” เป็นศูนย์กลางการพัฒนา ดังนั้น การปรับตัวของเกษตรกร จึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เป้าหมายการพัฒนาการเกษตรของประเทศบรรลุผลสำเร็จได้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเกษตรกรเป็น Smart Farmer ที่มีความพร้อมทั้งในแง่องค์ความรู้ด้านการผลิต การตลาด มีการนำเทคโนโลยีภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิธีการปฏิบัติที่ดีมาใช้ผสมผสานกับองค์ความรู้สมัยใหม่ที่เหมาะสมในการพัฒนาการเกษตร โดยคำนึงถึงคุณภาพมาตรฐานและปริมาณความต้องการของตลาด รวมถึงความปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ

นอกจากนี้บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) หรือ ดีแทค ร่วม กับกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินงานโครงการ Smart Farmer ติดอาวุธให้เกษตรกรไทยด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยดีแทคได้ส่งทีมวิทยากรลงพื้นที่ไปพบเกษตรกรแนะนำให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ตั้งแต่เริ่มวางแผน ดำเนินการ การจัดการผลผลิต รวมไปถึงการตลาดให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและผู้บริโภค ซึ่งแบ่งเป้าหมายเป็น 2 กลุ่ม คือ เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) และเกษตรกรที่มีความต้องการพัฒนาศักยภาพ โดยใช้เทคโนโลยีสื่อสารและสมาร์ตดีไวซ์ (Smart Device) เพื่อก้าวไปสู่การเป็น Smart Farmer ในขณะที่กรมส่งเสริมการเกษตรให้การสนับสนุนข้อมูลรายชื่อที่ตั้ง ผู้ประสานงานของเกษตรกรในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ดีแทคยังได้จัดการเรียนการสอนให้กับเกษตรกร โดยแบ่งออกเป็น 2 หลักสูตร ได้แก่ 1) หลักสูตร “การเกษตรเชิงพาณิชย์” โครงการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Smart Farmer เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการสินค้าเกษตร การตลาดออนไลน์ เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดและสร้างเครือข่ายเกษตรกรเข้มแข็ง และ 2) หลักสูตร “อินเทอร์เน็ตเปลี่ยนชีวิต” เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชัน บนโทรศัพท์สมาร์ทโฟน เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายถ่ายทอดองค์ความรู้ เพิ่มขีดความสามารถช่องทางการเข้าถึงข่าวสาร และองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อนำไปต่อยอดให้เกิดประโยชน์สูงสุดในอนาคตของอาชีพเกษตรกรรม

จากที่กล่าวมาข้างต้น มีนโยบายที่สนับสนุนการพัฒนา Smart Farmer มาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฯลฯ ซึ่งมีประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ในยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งหัวใจสำคัญของความสามารถในการแข่งขันของประเทศ คือ เพิ่มผลิตภาพการผลิต (Productivity) โดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและพัฒนานวัตกรรมในทุกสาขาของภาคการผลิตและบริการที่เป็นฐานรายได้เดิมและที่ต่อยอดเป็นฐานรายได้ใหม่การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญจะเกิดขึ้นทั้งในด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) และการเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการจากความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Value creation) ผู้ประกอบการไทยจะต้อง “ผลิตได้ขายเป็น” และมีความสามารถที่จะ “รู้จักและเข้าใจแนวโน้มตลาด” เพื่อสร้างคุณค่าของสินค้าและบริการที่ตอบโจทย์ตามความต้องการของผู้บริโภคและก้าวสู่การเป็นผู้นำในตลาดสินค้าและบริการที่สำคัญของภูมิภาคและของโลกได้ยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันมีแนวทางและประเด็นการพัฒนาที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับเกษตรกรและผู้ประกอบการเกษตร

ดังนั้น การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ คือการพัฒนาเศรษฐกิจฐานชีวภาพโดยยกระดับสู่เกษตรสมัยใหม่ที่เป็นพื้นฐานสำคัญและเป็นฐานการผลิตสินค้าเกษตรอาหาร พลังงาน และวัสดุชีวภาพด้วยนวัตกรรม โดยพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) ที่ “ผลิตได้ขายเป็น” เข้าใจตลาด ปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีได้อย่างรวดเร็วและประยุกต์ใช้ได้อย่างชาญฉลาด และมีความสามารถในการบริหารจัดการมากขึ้น และการพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Society) เพื่อสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจ คือสร้างผู้ประกอบการไทยที่มีความเป็นมืออาชีพ ทั้งผู้ประกอบการในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ โดยจะต้องมีคุณลักษณะของ “ความเป็นผู้ประกอบการ”

2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน วัตถุประสงค์ ข้อ 2 สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจรายสาขา เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการค้า การลงทุน แนวทางที่ 3 การพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติการเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการมุ่งเน้นการสร้างความเชื่อมโยงของห่วงโซ่มูลค่าระหว่างภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการค้าการลงทุน เพื่อยกระดับศักยภาพในการแข่งขันของประเทศสร้างรายได้และกระจายรายได้สู่คนในชุมชนอย่างทั่วถึง อันจะนำมาซึ่งความเข้มแข็งของทั้งเศรษฐกิจในภาพรวมและเศรษฐกิจฐานรากตามหลักการพัฒนายั่งยืน โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ 1) เสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน 2) สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม 3) ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ 4) เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร 5) ส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวคิดการทำเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 6) พัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่

3) แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ในแผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร วัตถุประสงค์ข้อ 2.1 เพื่อให้เกษตรกรรายย่อยมีความสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีภูมิคุ้มกันพร้อมรับความเสี่ยงด้านการผลิต การตลาด และการกระจายรายได้ที่ทั่วถึง และข้อ 2.2 เพื่อพัฒนาเกษตรกรรายย่อยเชิงพาณิชย์ เป็นผู้มีความสามารถในการผลิตและการตลาด ก้าวสู่ผู้จัดการฟาร์มที่เป็นมืออาชีพ (Smart Farmer) รวมทั้งสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ทดแทนรุ่นเดิมเพื่อทำการเกษตรที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและแผนยุทธศาสตร์ โดยเชื่อมโยงมายังแผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเกษตรกรให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาอย่างสมดุล มีการรวมกลุ่มกันเป็นสถาบันเกษตรกรในชุมชนต่าง ๆ เพื่อผลักดันให้สามารถดำเนินงานในรูปของเศรษฐกิจเกษตรที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ มาขยายผลและประยุกต์ใช้อย่างต่อเนื่องการพัฒนาการเกษตรในระยะต่อไป โดยมีการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเกษตรกรและผู้ประกอบการ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร แนวทางการพัฒนาที่ 4 พัฒน่องค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer) ด้วยการ 1) เสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย รวมถึงเน้นให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการตลาดแก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาไปสู่ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรมืออาชีพ (Smart Entrepreneur) 2) พัฒนาระบบการทางความคิดของเกษตรกรไปสู่เกษตรกรมืออาชีพ เน้นการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปต่อยอดความคิดในการพัฒนาการผลิต เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร 3) การพัฒนาศักยภาพศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านเป็นแหล่งเรียนรู้และขยายฐานองค์ความรู้จากปราชญ์ชาวบ้านไปสู่เกษตรกรและชุมชนเครือข่ายอื่น ๆ และ 4) พัฒนาศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร 882 ศูนย์ ให้เป็นศูนย์กลางบูรณาการข้อมูลทางวิชาการจากภาครัฐ

4) การพัฒนา Smart Farmer ตามนโยบาย ต่อ เดิม แต่ง ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีแนวทางการพัฒนา Smart Farmer โดยเป็นการปรับเปลี่ยนกรอบความคิด (Mindset) ทักษะ (Skill-Set) พฤติกรรม (Behavior Set) และสภาพแวดล้อม (Ecosystem set) ของเกษตรกร เพื่อให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง โดยมีแนวทางการขับเคลื่อนงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 การเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าสู่อาชีพภาคเกษตรกรรม ส่วนที่ 2 เกษตรรุ่นใหม่ สู่เกษตร 4.0 (Start up ด้านเกษตร) ส่วนที่ 3 เกษตรกรทั่วไป ซึ่งในปี พ.ศ. 2561 มีเป้าหมายการพัฒนา Smart Farmer จำนวน 233,058 ราย โดยการพัฒนา Smart Farmer ตามนโยบาย ต่อเติม แต่ง ซึ่งเป็นการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561-2564 โดยมีแนวทางการขับเคลื่อน ดังนี้ 1) เกษตรกรที่ยังไม่เป็น Smart Farmer (Developing Smart Farmer : DSF) โดยการประเมิน วิเคราะห์ศักยภาพ ปรับแนวคิดในการทำอาชีพ พัฒนาทักษะอาชีพเกษตร การประเมินผลสู่การเป็น Smart Farmer และการเชื่อมโยงเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่ผู้ประกอบการ 2) เกษตรกรที่เป็น (Smart Farmer: SF) แล้ว โดยการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการและทักษะดิจิทัล สนับสนุนการรวมกลุ่มทำธุรกิจและพัฒนาด้านการบริหารจัดการกลุ่มและเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจ และยกระดับเป็นผู้ประกอบการสู่สากล และ 3) เกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ (Smart Farmer Model: SFM) โดยการสร้างเครือข่าย Smart Farmer และส่งเสริมการรวมกลุ่ม สนับสนุนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ หรือเครือข่ายของ ศพก. และสนับสนุนให้เป็นแหล่งเรียนรู้บูรณาการจุดดูงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การพัฒนา Smart Farmer ตามนโยบาย ต่อเติม แต่ง ในกลุ่มของ Smart Farmer เน้นในเรื่องการประเมินวิเคราะห์ศักยภาพปรับแนวคิดในการทำอาชีพและจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพและแผนการผลิตการพัฒนาทักษะอาชีพเชื่อมโยงเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผู้ประกอบการและทักษะดิจิทัลสนับสนุนการรวมกลุ่มทำธุรกิจและพัฒนาด้านการบริหารจัดการกลุ่มและเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจให้ความรู้พัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการครบวงจรระดับผู้ประกอบการสู่สากลสนับสนุนให้เป็นแหล่งเรียนรู้หรือเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และสมาชิกแปลงใหญ่และสนับสนุนเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบและอาสาสมัครเกษตรกรร่วมเป็นผู้นำในการพัฒนาเกษตรกรในการประกอบอาชีพการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรพ้นความยากจนภายใต้แนวคิด “Smart Farmer จิตอาสาพัฒนาเกษตรกร”

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และผู้ประกอบการเกษตร แสดงให้เห็นถึงความสามารถ ทักษะ และทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม สาขาเกษตรกรรมปราดเปรื่อง ดังตัวอย่างงานวิจัยที่ได้ทำการศึกษาต่อไปนี้

งานวิจัยของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมการข้าว เรื่อง “ศึกษาการดำเนินงานเกษตรกรปราดเปรื่องเรื่องข้าว” ในเรื่องนี้มีประเด็นของการศึกษาที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ว่าขณะนี้เกษตรกร Smart Farmer จำนวน 10 ราย ที่มีขีดความสามารถ โดยเปรียบเทียบในการผลิตข้าวเปลือกกับเกษตรกรทั่วไป ซึ่งเกษตรกร Smart Farmer สามารถผลิตได้เฉลี่ย 954 กิโลกรัมต่อไร่ ณ ความชื้น 15% ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 2,953 บาทต่อไร่ มีรายได้เฉลี่ย 14,307 บาทต่อไร่ และมีกำไรสุทธิเฉลี่ย 11,355 บาทต่อไร่ ในขณะที่การทำการโดยเกษตรกรทั่วไปนั้น ได้ผลผลิตข้าวเปลือกเฉลี่ย 707 กิโลกรัมต่อไร่ ณ ความชื้น 15% ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 5,984 บาทต่อไร่ มีรายได้เฉลี่ย 10,602 บาทต่อไร่ และมีกำไรสุทธิเฉลี่ย 4,618 บาทต่อไร่ ทั้งนี้เกษตรกรทั้ง 10 รายจะได้รับการกำหนดให้เป็นแปลงขยายผลการเรียนรู้ของเครือข่ายการพัฒนาการผลิตของกรมการข้าวต่อไปจากข้อมูลขีดความสามารถของเกษตรกรแสดงให้เห็นว่าการทำนาในพื้นที่ที่เหมาะสม (Zoning) และดำเนินการผลิตตามหลักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเกษตรกร Smart Farmer นั้น จะมีความสามารถในการบริหารจัดการต้นทุนของตนเองให้อยู่ในระดับร้อยละ 20 ของรายได้ และมีผลตอบแทนสุทธิถึงร้อยละ 79 ของรายได้ ในขณะที่เกษตรกรทั่วไปและเกษตรกรที่ปลูกข้าวในพื้นที่ไม่เหมาะสมจะมีผลผลิตลดลงดังนั้นจึงเป็นข้อมูลที่น่าไปประกอบการพิจารณาในการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer ตลอดจนมีความชัดเจนยิ่งขึ้นในการขับเคลื่อนนโยบายการกำหนดเขตเหมาะสมการผลิตสินค้าเกษตร (Agriculture Zoning)

งานวิจัยของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทำการประเมินผลโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ในประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะตามตัวชี้วัดของการเป็นเกษตรกรปราดเปรื่องจากเกษตรกร ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรปราดเปรื่องในทัศนคติของเกษตรกรต้องมีคุณลักษณะได้แก่ ต้องมีความรู้จริงทั้งทฤษฎีและปฏิบัติในการประกอบอาชีพทางการเกษตร พร้อมทั้งมีการวิเคราะห์ วางแผนในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเกษตรอย่างเป็นระบบ ต้องประกอบอาชีพทางการเกษตรอย่างเป็นรูปธรรม ประสบความสำเร็จ (พึ่งพาตนเองได้) และเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้อื่นได้ ต้องมีความเป็นผู้นำและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และต้องมีความรักในการประกอบอาชีพทางการเกษตรและเกื้อกูลสภาพแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

งานวิจัยของเกียรติขจร แซ่เต๋ (2559) ได้ศึกษา “สมรรถนะของผู้ประกอบการส่งออกกุ้งแช่แข็งที่ส่งผลกระทบต่อระดับความเป็นโลกาภิวัตน์ในประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้ประกอบการส่งออกกุ้งแช่แข็งส่งผลกระทบต่อระดับความเป็นโลกาภิวัตน์ในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะผู้ประกอบการส่งออกกุ้งแช่แข็ง มี 4 ด้าน ได้แก่ 1) **สมรรถนะด้านกลยุทธ์** เป็นการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์ในการดำเนินงานที่ทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายมีการวิเคราะห์และวางแผนความเสี่ยงในอนาคตเพื่อรองรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น 2) **สมรรถนะด้านโอกาส** เป็นการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการวิเคราะห์คู่แข่งขึ้น การสำรวจความต้องการของลูกค้าการพัฒนาข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ และการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย 3) **สมรรถนะด้านจรรยาบรรณ**

เป็นการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่าง ๆ ได้ อาทิ จรรยาบรรณทางด้านผลิตภัณฑ์ จรรยาบรรณต่อลูกค้าจรรยาบรรณต่อสังคมและ

4) สมรรถนะด้านความสัมพันธ์ เป็นการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการสานความสัมพันธ์กับลูกค้าและพนักงานได้เป็นอย่างดี

จากที่กล่าวมาข้างต้น พบว่าการพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง ซึ่งหมายถึงผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ โดยมีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้า ปริมาณความต้องการของตลาดและความปลอดภัยของผู้บริโภค หรือการพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตร ซึ่งหมายถึง เกษตรกรที่มีความริเริ่ม และมีความพร้อมที่จะเผชิญกับความเสี่ยงและความไม่แน่นอนในการลงทุนประกอบกิจการทางการเกษตร เพื่อสร้างความเติบโตให้แก่กิจการของตนเองโดยผสมผสานปัจจัยการผลิตทั้งหลายเข้าด้วยกัน และความสามารถ ประสบการณ์ นวัตกรรมด้านการผลิตและการจัดการที่เหมาะสมมาจัดการให้เกิดการผลิตสินค้าเกษตรหรือการจำหน่าย หรือการให้บริการแก่ลูกค้าเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นั้นเป็นสิ่งที่สำคัญในการพัฒนาด้านการเกษตรของประเทศไทย จึงจำเป็นต้องมีการจัดทำมาตรฐานอาชีพ และคุณวุฒิวิชาชีพสาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเกษตรกรปราดเปรื่องเพื่อให้ได้รับการรับรองภายใต้กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ มีสมรรถนะเป็นตัวเชื่อมโยงคุณวุฒิในอนาคต สามารถนำไปเทียบเคียงคุณวุฒิในระดับสากลได้เปิดโอกาสให้ผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษา แต่มีประสบการณ์ในการทำเกษตรได้รับการรับรองรวมทั้งการยกระดับมาตรฐานเกษตรกรไทยที่มีความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ สามารถเทียบโอนระดับคุณวุฒิได้

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

N/A

6. ครั้งที่

1

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม

สาขาเกษตรกรปราดเปรื่อง

อาชีพผู้ประกอบการเกษตร ระดับ 5

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

N/A

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	เนื้อหา
C22	จัดการกระบวนการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร
C31	จัดการธุรกิจและการตลาดผลผลิตทางการเกษตร
C51	จัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม
C52	จัดการของเสียทางการเกษตร
C61	พัฒนาตนเองและทีมงาน
C62	พัฒนากลุ่ม/องค์กร
C63	พัฒนาภาคีและเครือข่าย

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเกษตรกรปราดเปรื่อง อาชีพผู้ประกอบการเกษตร ระดับ 5

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

บุคคลที่สามารถปฏิบัติงานจัดการกระบวนการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรที่มีความซับซ้อน โดยการวางแผนการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรดำเนินการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรตามกรรมวิธีและจัดการหลังการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรรวมทั้งมีความสามารถด้านการจัดการธุรกิจเกษตรที่มีความซับซ้อน ที่สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ทางการตลาดที่ชัดเจน

ดำเนินงานสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางการตลาด ประเมินสถานการณ์ตลาดและผลิตภัณฑ์ อย่างถูกต้องและเป็นธรรมกำหนดกลยุทธ์ทางการเกษตรในด้านต่าง ๆ เช่น กลยุทธ์ด้านราคากลยุทธ์การจัดจำหน่ายกลยุทธ์การส่งเสริมการตลาด และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง วิเคราะห์ และคัดเลือกช่องทางสื่อสารการตลาดและจำหน่ายที่เหมาะสมกับผลผลิต

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

1. คุณสมบัติของผู้ที่สามารถเข้ารับการประเมินคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพผู้ประกอบการเกษตร ระดับ 5
  - 1.1 ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรือเทียบเท่าและมีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการเกษตร ไม่น้อยกว่า 3 ปี จึงจะสามารถเข้ารับการประเมินตามหน่วยสมรรถนะอาชีพ อาชีพผู้ประกอบการเกษตร ระดับ 5 หรือ
  - 1.2 ได้รับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพผู้ประกอบการเกษตร ระดับ 4 ไม่น้อยกว่า 1 ปี
  - 1.3 ผ่านเกณฑ์คุณสมบัติด้านวิชาชีพ (Professional Profile) รวมกับการสอบข้อเขียนและการสัมภาษณ์เชิงเทคนิค
2. ผู้ที่จะผ่านการประเมินและได้รับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพผู้ประกอบการเกษตร ระดับ 5
  - 2.1 สอบผ่านเกณฑ์การประเมินตามหน่วยสมรรถนะอาชีพ อาชีพผู้ประกอบการเกษตร ระดับ 5 จำนวน 7 หน่วย
3. การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพในขั้นที่สูงขึ้นไป
  - 3.1 ผ่านการประเมินสมรรถนะอาชีพ อาชีพอาชีพผู้ประกอบการเกษตร ระดับ 5 แล้ว เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี จึงจะสามารถสมัครเข้ารับการประเมินสมรรถนะเพื่อเลื่อนระดับคุณวุฒิในขั้นที่สูงขึ้นไปได้

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

N/A

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

- ผู้ประกอบการผลิตพืช เลี้ยงสัตว์ และประมง
- เจ้าของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร
- สมาชิกในวิสาหกิจขนาดย่อม

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิวิชาชีพนี้)

C22 จัดการกระบวนการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร
 C31 จัดการธุรกิจและการตลาดผลผลิตทางการเกษตร
 C51 จัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม
 C52 จัดการของเสียทางการเกษตร
 C61 พัฒนาตนเองและทีมงาน
 C62 พัฒนากลุ่ม/องค์กร
 C63 พัฒนาภาคีและเครือข่าย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ 26/04/2564

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
พัฒนาภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรมและภูมิปัญญาในการผลิต และการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่มูลค่าให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ ได้มาตรฐานระดับประเทศ และระดับสากล เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี ภาคการเกษตร ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม มั่นคงและยั่งยืน	C	พัฒนากระบวนการผลิตและบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่มูลค่า ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ได้มาตรฐาน เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของเกษตรกร รักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้มั่นคงและยั่งยืน	C2	บริหารจัดการผลผลิตทางการเกษตร
			C3	บริหารจัดการธุรกิจ และการตลาดสินค้าเกษตร
			C5	บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตร และสิ่งแวดล้อม
			C6	บริหารจัดการตนเอง ทีมงานกลุ่ม องค์กร และภาคีเครือข่ายการเกษตร

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ 26/04/2564

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
C2	บริหารจัดการผลผลิตทางการเกษตร	C22	จัดการกระบวนการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร	C221	วางแผนการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร
				C222	ดำเนินการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรตามกรรมวิธี
				C223	จัดการหลังการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร
C3	บริหารจัดการธุรกิจและการตลาดสินค้าเกษตร	C31	จัดการธุรกิจและการตลาดผลผลิตทางการเกษตร	C311	วางแผนธุรกิจและการตลาดผลผลิตทางการเกษตร
				C312	ดำเนินธุรกิจและการตลาดผลผลิตทางการเกษตร
				C313	สรุปผลการดำเนินธุรกิจและการตลาดผลผลิตทางการเกษตร
C5	บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม	C51	จัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม	C511	วางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม
				C512	เลือกใช้ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์สูงสุด
				C513	รักษาทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม
				C514	สร้างความมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม
		C52	จัดการของเสียทางการเกษตร	C521	วางแผนการจัดการของเสียทางการเกษตร
				C522	ดำเนินการบำบัด/กำจัดของเสียทางการเกษตร
				C523	ประเมินผลการจัดการของเสียทางการเกษตร
C6	บริหารจัดการตนเอง ทีมงานกลุ่ม องค์กร และภาคีเครือข่ายการเกษตร	C61	พัฒนาดตนเองและทีมงาน	C611	วางแผนการพัฒนาดตนเองและทีมงาน
				C612	พัฒนาดตนเองเพื่อดำรงรักษาชื่อเสียงและเกียรติภูมิในอาชีพ
				C613	พัฒนาประสิทธิภาพทีมงาน
				C614	ประเมินผลการพัฒนาดตนเองและทีมงาน
		C62	พัฒนากลุ่ม/องค์กร	C621	วางแผนการพัฒนากลุ่ม/องค์กร

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
C6	บริหารจัดการตนเอง ทีมงานกลุ่ม องค์กร และภาคีเครือข่ายการเกษตร	C62	พัฒนากลุ่ม/องค์กร	C622	ดำเนินการพัฒนากลุ่ม/องค์กรแบบมีส่วนร่วม
				C623	พัฒนาผู้นำรุ่นใหม่
				C624	ประเมินผลการพัฒนากลุ่ม/องค์กร
		C63	พัฒนาภาคีและเครือข่าย	C631	วางแผนการพัฒนาภาคีและเครือข่าย
				C632	ดำเนินการพัฒนาภาคีและเครือข่ายแบบมีส่วนร่วม
				C633	ประเมินผลการพัฒนาภาคีและเครือข่าย

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะC22
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะจัดการกระบวนการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร
3. ทบทวนครั้งที่- / -
4. สร้างใหม่☒ปรับปรุง☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

- 611 ผู้ปฏิบัติงานด้านการปลูกพืชสวนและพืชไร่เพื่อการค้าขาย
- 612 ผู้เลี้ยงสัตว์
- 613 ผู้ปฏิบัติงานด้านการปลูกพืชร่วมกับการเลี้ยงสัตว์
- 622 ผู้ปฏิบัติงานด้านการประมงลำสัตว์และวางกับดักสัตว์ต่าง ๆ

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้เกี่ยวข้องกับความรู้และทักษะที่ต้องการในการศึกษามาตรฐานที่เหมาะสมกับการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรจัดเตรียมพื้นที่และจัดหาวัตถุดิบที่มีมาตรฐาน (โครงสร้างพื้นฐาน) รวมทั้งควบคุมการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรให้มีมาตรฐาน และออกแบบและเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม โดยสามารถตรวจสอบคุณภาพในกระบวนการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรให้ได้มาตรฐาน

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเกษตรกรป्राดเปรีอง

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
C221 วางแผนการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร	1. การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเป็นไปตามหลักกา รและกระบวนการได้ข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้อง 2. วางแผนการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรให้เป็นไปตามหลัก การที่ถูกต้อง	ข้อสอบข้อเขียน การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
C222 ดำเนินการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรตามกรรมวิธี	- จัดเตรียมสถานที่ในการผลิตให้มีความสะอาดและมีการจัดแบ่งบริเวณให้เป็นสัดส่วนตามลำดับขั้นตอนการผลิตพร้อมที่จะใช้งานตลอดเวลา - เตรียมสถานที่เพียงพอที่จะติดตั้งเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต - ทำความสะอาดอุปกรณ์ต่าง ๆ (ทำความสะอาดเช็ดหรือตากแดดให้แห้งสนิททุกครั้ง) ทั้งก่อนและหลังการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร - ออกแบบและติดตั้งเครื่องมือและเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้สะดวกต่อการใช้งานและบำรุงรักษา - คัดเลือกใช้วัตถุดิบคำนึงถึงแหล่งที่มาชนิดปริมาณคุณภาพการเสื่อมเสียตลอดจนการเก็บรักษาวัตถุดิบ - เพิ่มมูลค่าทางการเกษตรเป็นไปตามที่มีมาตรฐานกำหนด - ออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่มีความเหมาะสมกับผลผลิตและถูกต้องตามหลักมาตรฐาน	ข้อสอบข้อเขียน การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
C223 จัดการหลังการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร	ขนส่งผลผลิตสินค้าเกษตรที่มีความเหมาะสมปลอดภัยและคงคุณภาพกับสินค้า	ข้อสอบข้อเขียน การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

(ก1) ทักษะในการทำความสะอาดสถานที่ในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร

(ก2) ทักษะในการจัดเตรียมอุปกรณ์

(ก3) ทักษะในการคิดวิเคราะห์

(ก4) ทักษะในการคัดเลือกวัตถุดิบ

(ก5) ทักษะในการออกแบบบรรจุภัณฑ์

(ก6) ทักษะในการสืบค้น

(ก7) ทักษะในการแก้ไขปัญหา

(ก8) ทักษะในการตัดสินใจ

(ข) ความต้องการด้านความรู้

(ข1) การจัดเตรียมสถานที่

(ข2) การจัดเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ข3) การเลือกใช้วัตถุดิบ

(ข4) การบรรจุภัณฑ์ที่ถูกต้องและเหมาะสมกับผลผลิต

(ข5) มาตรฐานการผลิตทางการเกษตร

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- (ก1) ภาพสถานที่ที่จะใช้ในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรมีความสะอาดและพร้อมที่จะใช้ในการปฏิบัติขั้นตอนถัดไป
- (ก2) อุปกรณ์ที่ใช้ในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานอยู่ตลอดเวลา
- (ก3) ภาพผลผลิตที่ดีมีคุณภาพ
- (ก4) ตัวอย่างบรรจุภัณฑ์ที่มีความน่าสนใจต่อผู้บริโภค
- (ก5) ตัวอย่างบรรจุภัณฑ์ที่สามารถใส่ผลิตภัณฑ์ได้อย่างเหมาะสมสวยงาม
- (ก6) ตัวอย่างผลผลิตไม่มีสารปนเปื้อนและปลอดภัยต่อผู้บริโภค

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- (ข1) สถานที่ที่จะใช้ในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรมีความพร้อมและเพียงพอต่อผลผลิตที่มีอยู่
- (ข2) บรรจุภัณฑ์ที่ใช้มีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์
- (ข3) เอกสารการรับรองผลผลิตที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบควรประเมินหลักฐานโดยพิจารณาจากร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหลักฐานด้านปฏิบัติงานและหลักฐานด้านความรู้

(ง) วิธีการประเมิน

- การประเมินความรู้และทักษะปฏิบัติในหน่วยสมรรถนะนี้ จะต้องดำเนินการโดยองค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพที่ขึ้นทะเบียนเท่านั้น
  - การประเมินความรู้ในหน่วยสมรรถนะนี้ กำหนดให้ทำการสอบข้อเขียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก
- การประเมินทักษะการปฏิบัติงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

(ก1) สำหรับผู้เข้ารับการประเมินในหน่วยสมรรถนะนี้ ต้องมีความสามารถในการศึกษามาตรฐานที่เหมาะสมกับการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร จัดเตรียมพื้นที่และจัดหาวัตถุดิบที่มีมาตรฐาน (โครงสร้างพื้นฐาน) ควบคุมการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรให้มีมาตรฐาน ออกแบบและเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม และสามารถตรวจสอบคุณภาพในกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐาน

(ก2) สำหรับเจ้าหน้าที่สอบจะต้องพิจารณาหลักฐานการปฏิบัติงานและหลักฐานความรู้ให้ตรงตามที่ระบุไว้ในหน่วยสมรรถนะนี้

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

วางแผนการเพิ่มมูลค่าคือการศึกษานำผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูปจากลักษณะเดิมไปเป็นกระบวนการผลิตไม่ซับซ้อนซึ่งอาจจะเป็นการแปรรูปตามธรรมชาติให้ต่างไปจากเดิมเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคอาจจะเป็นการสร้างแบรนด์สินค้าหรือการทำบรรจุภัณฑ์รูปแบบใหม่ ๆ

ดำเนินการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรคือกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรเช่นการจัดเตรียมสถานที่เตรียมพื้นที่เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ผลผลิตวัตถุดิบบรรจุภัณฑ์บรรจุหีบห่อ เป็นต้น

- จัดการหลังการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรคือกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

18.1 เครื่องมือประเมินการวางแผนการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร

- 1) ข้อสอบข้อเขียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก
- 2) ปฏิบัติงานจริง
- 3) พิจารณาจากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio)

18.2 เครื่องมือประเมินการดำเนินการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร

- 1) ข้อสอบข้อเขียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก
- 2) ปฏิบัติงานจริง
- 3) พิจารณาจากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio)

18.3 เครื่องมือประเมินการจัดการหลังการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร

- 1) ข้อสอบข้อเขียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก
- 2) ปฏิบัติงานจริง
- 3) พิจารณาจากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ

C31
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ

จัดการธุรกิจและการตลาดผลผลิตทางการเกษตร
3. ทบทวนครั้งที่

- / -
4. สร้างใหม่

☒

ปรับปรุง

☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

131 ผู้จัดการด้านการผลิตในภาคการเกษตร การป่าไม้ และการประมง

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้เกี่ยวข้องกับความรู้และทักษะในการกำหนดวัตถุประสงค์ทางการตลาดที่ชัดเจนและสามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการตลาดรวมทั้งพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดโดยการกำหนดกลยุทธ์ต่างๆ ได้แก่ กลยุทธ์ราคา กลยุทธ์การจัดจำหน่าย กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดและการสร้างช่องทางสื่อสารการตลาดและจำหน่ายที่หลากหลาย และเข้าถึงได้ง่าย

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเกษตรกรปราดเปรื่อง

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
C311 วางแผนธุรกิจและการตลาดผลผลิตทางการเกษตร	1. ศึกษาข้อมูลสถานการณ์การตลาดที่มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบันและมาจากแหล่งที่เชื่อถือได้เช่น ข้อมูลความต้องการและจัดเก็บข้อมูลสถานการณ์การตลาดอย่างเป็นระบบ 2. วิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลตลาดธุรกิจเกษตรที่มีความถูกต้องทันต่อสถานการณ์และสามารถนำไปประกอบการวางแผนการตลาดได้ 3. กำหนดวัตถุประสงค์ ที่มีความชัดเจน 4. กำหนดกลยุทธ์ทางการเกษตรในด้านต่าง ๆ ได้แก่ กลยุทธ์ราคากลยุทธ์การจัดจำหน่าย และกลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
C312 ดำเนินธุรกิจและการตลาดผลผลิตทางการเกษตร	1. ดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการตลาด 2. ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนจัดการธุรกิจเกษตรที่กำหนด 3. รายงานการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามแผนจัดการธุรกิจเกษตร 4. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนจัดการธุรกิจเกษตร	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน
C313 สรุปผลการดำเนินธุรกิจและการตลาดผลผลิตทางการเกษตร	1. ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินงานได้มีการวิเคราะห์อย่างรอบคอบถูกต้องตามหลักการและกระบวนการ 2. สรุปผลดำเนินการเป็นไปตามหลักการและกระบวนการข้อมูลที่ได้จากการสรุปถูกต้อง สมบูรณ์ เชื่อถือได้และนำไปใช้ประโยชน์ได้เหมาะสม 3. รายงานผลการดำเนินธุรกิจและการตลาดผลผลิตเกษตรเป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดมีข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อถือได้และนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

- (ก) ความต้องการด้านทักษะ
  - (ก1) ทักษะการเขียนวัตถุประสงค์ทางการตลาด
  - (ก2) ทักษะการรับรู้และเข้าใจ
  - (ก3) ทักษะการสังเกต
  - (ก4) ทักษะการใช้สื่อสังคมออนไลน์
- (ข) ความต้องการด้านความรู้
  - (ข1) วิธีการกำหนดวัตถุประสงค์ทางการตลาด
  - (ข2) การกำหนดตัวชี้วัดวัตถุประสงค์ทางการตลาด
  - (ข3) การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์
  - (ข4) การกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาด
  - (ข5) การสังเคราะห์
  - (ข6) การสืบค้น
  - (ข7) การวิเคราะห์ และคัดเลือกช่องทางสื่อสารการตลาดและจำหน่ายที่เหมาะสมกับผลผลิต

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- (ก1) เอกสารการจัดทำแผนจัดการธุรกิจเกษตรกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน
- (ก2) เอกสารกลยุทธ์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ราคา การจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด
- (ก3) เอกสารการคัดเลือกช่องทางสื่อสารการตลาดและจำหน่าย
- (ก4) รายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนจัดการธุรกิจเกษตรที่กำหนด

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- (ข1) สามารถอธิบายวิธีการกำหนดตัวชี้วัดวัตถุประสงค์ทางธุรกิจเกษตร
- (ข2) รายงานผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ กลยุทธ์ด้านราคา การจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด ที่นำไปปฏิบัติได้จริง
- (ข3) สามารถอธิบายวิธีการคัดเลือก ช่องทางสื่อสารการตลาดและจำหน่าย ที่เป็นระบบ และมีมาตรฐาน
- (ข4) รายงานผลการปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนจัดการธุรกิจเกษตรโดยไม่มีปัญหาหรืออุปสรรค

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบควรประเมินหลักฐานโดยพิจารณาจากร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหลักฐานด้านปฏิบัติงานและหลักฐานด้านความรู้

(ง) วิธีการประเมิน

- การประเมินความรู้และทักษะปฏิบัติในหน่วยสมรรถนะนี้

จะต้องดำเนินการโดยองค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพที่ขึ้นทะเบียนเท่านั้น

- การประเมินความรู้ในหน่วยสมรรถนะนี้ กำหนดให้ทำการสอบข้อเขียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก การสัมภาษณ์

การประเมินทักษะการปฏิบัติงานจะควบคู่ไปกับการพิจารณาแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

(ก1) สำหรับผู้เข้ารับการประเมินในหน่วยสมรรถนะนี้

ต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ทางการตลาดที่ชัดเจน มีการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดและสามารถวิเคราะห์และคัดเลือกช่องทางสื่อสารการตลาดและจำหน่ายที่เหมาะสมกับผลผลิต

(ก2) สำหรับเจ้าหน้าที่สอบจะต้องพิจารณาหลักฐานการปฏิบัติงานและหลักฐานความรู้ให้ตรงตามที่ระบุไว้ในหน่วยสมรรถนะนี้

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

- ศึกษาข้อมูลสถานการณ์การตลาด ได้แก่ สถิติการเกษตรความต้องการของตลาด และข้อมูลการตลาดของพืช/สัตว์ที่จะผลิต

- วิธีการศึกษาสำรวจรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การศึกษาสภาพจริง การสืบค้นข้อมูลทางจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและจากอินเทอร์เน็ต

- องค์ประกอบที่สำคัญของแผนงานโครงการประกอบด้วย เหตุผลความจำเป็น วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด วิธีการระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน ประเมินการค่าใช้จ่าย ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข ผู้รับผิดชอบ ฯลฯ

- กลยุทธ์การจัดจำหน่าย ประกอบด้วย วิธีการหรือช่องทางในการจำหน่ายสินค้าที่เหมาะสมกับผลผลิตทางการเกษตร เช่น การจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

18.1 เครื่องมือประเมินการวางแผนธุรกิจและการตลาดผลผลิตทางการเกษตร

- 1) ข้อสอบข้อเขียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก
- 2) การสัมภาษณ์
- 3) พิจารณาจากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio)

18.2 เครื่องมือประเมินการดำเนินธุรกิจและการตลาดผลผลิตทางการเกษตร

- 1) ข้อสอบข้อเขียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก
- 2) การสัมภาษณ์
- 3) พิจารณาจากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio)

18.3 เครื่องมือประเมินการสรุปผลการดำเนินธุรกิจและการตลาดผลผลิตทางการเกษตร

- 1) ข้อสอบข้อเขียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก
- 2) การสัมภาษณ์
- 3) พิจารณาจากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะC51
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม
3. ทบทวนครั้งที่- / -
4. สร้างใหม่☒ปรับปรุง☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

- 611 ผู้ปฏิบัติงานด้านการปลูกพืชสวนและพืชไร่เพื่อการค้าขาย
- 612 ผู้เลี้ยงสัตว์
- 613 ผู้ปฏิบัติงานด้านการปลูกพืชร่วมกับการเลี้ยงสัตว์
- 622 ผู้ปฏิบัติงานด้านการประมงลำสัตว์และวางกับดักสัตว์ต่าง ๆ

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้เกี่ยวข้องกับการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ของระบบทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบมีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน
แผนการใช้ทรัพยากรทางการเกษตรและสิ่งแวดล้อมที่นำไปใช้เหมาะสมกับพื้นที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริงผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการใช้ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์สูงสุดคำนึงถึงหลักการวิเคราะห์สถานการณ์ระบบทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากรที่มี และสร้างความตระหนักในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเกษตรกรป्राดปรื่อง

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
C511 วางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม	1. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลและเนื้อหาที่มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน 2. ประเมินสถานภาพปัจจุบันของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3. การวิเคราะห์ความต้องการในการกำหนดรูปแบบการในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4. วางแผนเพื่อกำหนดเป้าหมายในการบริหารจัดการ	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
C512 เลือกใช้ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์สูงสุด	1. ดำเนินการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรทางการเกษตรและสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปใช้ได้จริงและเหมาะสมกับพื้นที่อย่างเป็นระบบ 2. เลือกใช้ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับพื้นที่	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์
C513 รักษาทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม	1. กำหนดแนวทางในการรักษาทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้อง 2. ดำเนินกิจกรรมการรักษาทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนา/รักษาสิ่งแวดล้อม 3. ประเมินผลการดำเนินกิจกรรมการรักษาทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน
C514 สร้างมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม	1. กำหนดแนวทางสร้างมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเป็นระบบ 2. ดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับพื้นที่ 3. ประเมินผลการดำเนินการดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

- (ก) ความต้องการด้านทักษะ
  - (ก1) ทักษะการสืบค้นความรู้และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
  - (ก2) ทักษะการจำแนกข้อมูล
  - (ก3) ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
  - (ก4) ทักษะการพยากรณ์ข้อมูล
  - (ก5) ทักษะการวางแผน
  - (ก6) ทักษะการสื่อสาร
  - (ก7) ทักษะการสร้างแรงจูงใจการสืบสานการปฏิบัติ
- (ข) ความต้องการด้านความรู้
  - (ข1) การวิเคราะห์ข้อมูล
  - (ข2) สถานการณ์ด้านทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม
  - (ข3) หลักการวางแผน
  - (ข4) การประเมินผลโครงการ
  - (ข5) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- (ก 1) แผนการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม
- (ก2) แบบฟอร์มการเลือกใช้ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม
- (ก 3) ภาพกิจกรรมการดำเนินการรักษาทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม
- (ก 4) ภาพกิจกรรมดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- (ข1) สามารถอธิบายแผน/แนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมได้
- (ข 2) รายงานผลการเลือกใช้ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบควรประเมินหลักฐานโดยพิจารณาจากร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหลักฐานด้านปฏิบัติงานและหลักฐานด้านความรู้

(ง) วิธีการประเมิน

- การประเมินความรู้และทักษะปฏิบัติในหน่วยสมรรถนะนี้

จะต้องดำเนินการโดยองค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพที่ขึ้นทะเบียนเท่านั้น

- การประเมินความรู้ในหน่วยสมรรถนะนี้ กำหนดให้ทำข้อสอบเขียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก การสัมภาษณ์

การประเมินทักษะการปฏิบัติงานจะควบคู่ไปกับการพิจารณาแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

(ก1) สำหรับผู้เข้ารับการประเมินในหน่วยสมรรถนะนี้ต้องสามารถศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ระบบทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมและสามารถใช้แผนงานในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม

(ก2) สำหรับเจ้าหน้าที่สอบจะต้องพิจารณาหลักฐานการปฏิบัติงานและหลักฐานความรู้ให้ตรงตามที่ระบุไว้ในหน่วยสมรรถนะนี้

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

การเลือกใช้ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมเป็นการดำเนินการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรทางการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบเพื่อสามารถนำไปปรับใช้ได้จริงและเหมาะสมกับพื้นที่

การรักษาทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมเป็นวิธีการดำเนินการหรือวิธีการปฏิบัติเพื่อให้ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมดำรงอยู่มีเพิ่มขึ้นหรือไม่ถูกทำลายจนเกินขอบเขตโดยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่การป้องกันการรักษาหรือการแก้ไข

การสร้างมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมเป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำแนวทางการดำเนินกิจกรรมการสร้างความมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมที่ผ่านการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบโดยผ่านการคิดวิเคราะห์มีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อให้เกิดความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมรวมถึงสามารถนำแนวทางที่ร่วมคิดไปปรับใช้ได้จริงโดยแนวทางการมีส่วนร่วมที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต้องใช้น้อยคำนึงถึงระยะเวลาในการใช้ให้ยาวนานและก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดรวมทั้งต้องมีการกระจายการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างทั่วถึงและการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

18.1 เครื่องมือในการประเมินการวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม

- 1) แบบสอบข้อเขียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก
- 2) การสอบสัมภาษณ์

18.2 เครื่องมือในการประเมินการเลือกใช้ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์สูงสุด

- 1) แบบสอบข้อเขียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก
- 2) การสอบสัมภาษณ์

18.3 เครื่องมือในการประเมินการรักษาทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม

- 1) แบบสอบข้อเขียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก
- 2) การสอบสัมภาษณ์

3) พิจารณาจากแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

18.4 เครื่องมือในการประเมินการสร้างความรู้ร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม

- 1) แบบสอบข้อเขียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก
- 2) การสอบสัมภาษณ์

1. รหัสหน่วยสมรรถนะC52
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะจัดการของเสียทางการเกษตร
3. ทบทวนครั้งที่- / -
4. สร้างใหม่☒ปรับปรุง☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

- 611 ผู้ปฏิบัติงานด้านการปลูกพืชสวนและพืชไร่เพื่อการค้าขาย
- 612 ผู้เลี้ยงสัตว์
- 613 ผู้ปฏิบัติงานด้านการปลูกพืชร่วมกับการเลี้ยงสัตว์
- 622 ผู้ปฏิบัติงานด้านการประมงลำสัตว์และวางกับดักสัตว์ต่าง ๆ

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้เกี่ยวข้องกับการจัดการของเสียทางการเกษตร โดยมีการศึกษาวิธีการพร้อมการประเมินสถานการณ์การจัดการของเสียทางการเกษตร วิธีการบำบัด/กำจัดของเสียทางการเกษตรที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน มีการวางแผนการดำเนินการจัดการของเสียทางการเกษตรที่สามารถนำไปใช้ได้จริง พร้อมทั้งประเมินผลการจัดการของเสียทางการเกษตร

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเกษตรกรปราดเปรื่อง

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2535 โดยกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
C521 วางแผนการจัดการของเสียทางการเกษตร	1. ศึกษาวิธีการในการจัดการของเสียทางการเกษตรที่ถูกต้อง 2. ประเมินสถานการณ์การจัดการของเสียทางการเกษตรที่เป็นปัจจุบัน 3. วางแผนการดำเนินการจัดการของเสียทางการเกษตรที่สามารถนำไปใช้ได้จริง	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์
C522 ดำเนินการบำบัด/กำจัดของเสียทางการเกษตร	1. เตรียมของเสียก่อนการบำบัด/กำจัด 2. ดำเนินการบำบัด/กำจัดของเสียทางการเกษตรอย่างเป็นระบบตามแผนที่ได้วางไว้	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์
C523 ประเมินผลการจัดการของเสียทางการเกษตร	2. ดำเนินการประเมินผลการจัดการของเสียทางการเกษตร 1. วางแผนการประเมินผลการจัดการของเสียทางการเกษตร	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

- (ก) ความต้องการด้านทักษะ
  - (ก1) ทักษะการสืบค้นความรู้และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
  - (ก2) ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- (ข) ความต้องการด้านความรู้
  - (ข1) แนวทางการจัดการของเสียทางการเกษตร
  - (ข2) การจำแนกของเสียทางการเกษตร
  - (ข3) การประเมินผล

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- (ก 1) แผนการดำเนินการบริหารจัดการของเสียทางการเกษตร
- (ก2) แผนการดำเนินการนำของเสียทางการเกษตรไปใช้ประโยชน์
- (ก 3) ภาพกิจกรรมการดำเนินการตามกิจกรรมต่าง ๆ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- (ข1) สามารถอธิบายแนวทางการบริหารจัดการของเสียทางการเกษตรได้
- (ข 2) สามารถอธิบายวิธีการบำบัด/กำจัดของเสียทางการเกษตรที่ถูกต้องและเป็นระบบ
- (ข 3) สามารถอธิบายแนวทางการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่ที่สอบตรวจประเมินหลักฐานโดยพิจารณาจากร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหลักฐานด้านปฏิบัติงานและหลักฐานด้านความรู้

(ง) วิธีการประเมิน

- การประเมินความรู้และทักษะปฏิบัติในหน่วยสมรรถนะนี้

จะต้องดำเนินการโดยองค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพที่ขึ้นทะเบียนเท่านั้น

- การประเมินความรู้ในหน่วยสมรรถนะนี้ กำหนดให้ทำการสอบข้อเขียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก
- การสัมภาษณ์ การประเมินทักษะการปฏิบัติงานจะควบคู่ไปกับการพิจารณาแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

(ก 1)

สำหรับผู้เข้ารับการประเมินในหน่วยสมรรถนะนี้ต้องมีตระหนักถึงการใช้อย่างปลอดภัยและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสามารถสร้างและพัฒนากิจกรรมให้มีประสิทธิภาพรวมถึงสามารถควบคุมและเผยแพร่กิจกรรมให้เหมาะสม

- (ก2) สำหรับเจ้าหน้าที่ที่สอบจะต้องพิจารณาหลักฐานการปฏิบัติงานและหลักฐานความรู้ให้ตรงตามที่ระบุไว้ในหน่วยสมรรถนะนี้

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ของเสียทางการเกษตรคือของเสียที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรทุกกิจกรรมซึ่งประกอบไปด้วยสารที่มีอันตรายต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมซึ่งมีความเข้มข้นเกินกว่าค่ามาตรฐานน้ำทิ้งอุตสาหกรรมหากการจัดการที่เหมาะสมแล้วจะเกิดปัญหาต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมได้ของเสียอันตรายทางการเกษตรเช่นภาชนะบรรจุสารกำจัดแมลงและสารกำจัดวัชพืชซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อกระบวนการเมตาบอลิซึมของร่างกายสิ่งมีชีวิต

การดำเนินการบำบัด/กำจัดเป็นการศึกษาวิธีการ/รูปแบบ/ขั้นตอนในการบำบัด/กำจัดของเสียทางการเกษตรที่ถูกต้องพิจารณาว่าสิ่งไหนเป็นของเสียทางการเกษตรที่อาจจะส่งผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมพร้อมดำเนินการจัดการ/คัดแยกของเสียที่ต้องใช้ความชำนาญเฉพาะด้านในการกำจัดหรือกำจัดโดยวิธีพิเศษได้แก่สารเคมีทางการเกษตรน้ำเสียจากการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรเป็นต้นซึ่งจะพบว่าของเสียบางประเภทสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีกซึ่งวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรบางประเภทเป็นแหล่งเก็บกักพลังงานจากธรรมชาติรูปแบบหนึ่งและสามารถนำพลังงานที่เก็บไว้มาผลิตพลังงานได้วัสดุหรือสารอินทรีย์ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงเป็นพลังงานได้เช่นเศษไม้ปาล์มจากอุตสาหกรรมไม้มูลสัตว์ของเสียจากโรงงานแปรรูปทางการเกษตรและของเสียจากชุมชน เป็นต้น

เป็นการประเมินผลการดำเนินการในการบำบัด/กำจัดของเสียทางการเกษตรว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่โดยการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับแผนที่กำหนดไว้

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

18.1 เครื่องมือในการประเมินการวางแผนการจัดการของเสียทางการเกษตร

- 1) แบบสอบข้อเขียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก
- 2) การสอบสัมภาษณ์

18.2 เครื่องมือในการประเมินการดำเนินการบำบัด/กำจัดของเสียทางการเกษตร

- 1) แบบสอบข้อเขียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก
- 2) การสอบสัมภาษณ์

18.3 เครื่องมือในการประเมินการประเมินผลการจัดการของเสียทางการเกษตร

- 1) แบบสอบข้อเขียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก
- 2) การสอบสัมภาษณ์
- 3) พิจารณาจากแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ

C61
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ

พัฒนาตนเองและทีมงาน
3. ทบทวนครั้งที่

- / -
4. สร้างใหม่

☒

ปรับปรุง

☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

- 611 ผู้ปฏิบัติงานด้านการปลูกพืชสวนและพืชไร่เพื่อการค้าขาย
- 612 ผู้เลี้ยงสัตว์
- 613 ผู้ปฏิบัติงานด้านการปลูกพืชร่วมกับการเลี้ยงสัตว์
- 622 ผู้ปฏิบัติงานด้านการประมงลำสัตว์และวางกับดักสัตว์ต่าง ๆ

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้เกี่ยวข้องกับการการนำศักยภาพและข้อจำกัดของตนเองมาใช้ได้เหมาะสม เข้าใจบทบาทและมีแผนการพัฒนาตนเอง มีการทบทวนตนเองตามกรอบระยะเวลาที่วางไว้ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาตนเองพร้อมมุ่งมั่นในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ มีการวางแผนเป้าหมายและแผนชีวิตที่สามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในชีวิต ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและรู้จักศักยภาพและข้อจำกัดของตนเองและทักษะในการบริหารจัดการการทำงานเป็นทีม และมีเป้าหมายและแผนชีวิตที่นำไปใช้ได้จริง

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเกษตรกรป्राดปรื่อง

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
C611 วางแผนการพัฒนาคณะและทีมงาน	1. วางแผนชีวิตและการทำงานอย่างเป็นระบบและสามารถนำไปใช้ได้จริง 2. กำหนดขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองและทีมงานอย่างชัดเจน	การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน
C612 พัฒนาคณะเพื่อดำรงรักษาชื่อเสียงและเกียรติภูมิในอาชีพ	1. ศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาคณะเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง 2. มีแผนการพัฒนาคณะและการทบทวนตนเองอยู่เสมอ 3. ดำเนินการในการพัฒนาคณะ	การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน
C613 พัฒนาประสิทธิภาพทีมงาน	1. ศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพทีมงานเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง 2. มีแผนการพัฒนาศักยภาพทีมงานและการทบทวนตนเองอยู่เสมอ 3. ดำเนินการในการพัฒนาประสิทธิภาพทีมงาน	การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
C614 ประเมินผลการพัฒนาตนเองและทีมงาน	1. วางแผนการประเมินผลการพัฒนาตนเองและทีมงานอย่างชัดเจน 2. ดำเนินการประเมินผลการพัฒนาตนเองและทีมงานเป็นระบบ	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

- (ก) ความต้องการด้านทักษะ
  - (ก1) ทักษะการเขียนแผนชีวิตและการวางแผนเป้าหมาย
  - (ก2) ทักษะการเขียนแผนพัฒนาศักยภาพตนเองและแผนพัฒนาอาชีพ
  - (ก3) ทักษะการตระหนักรู้ในตนเอง
  - (ก4) ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
  - (ก5) ทักษะการบริหารจัดการ (คน เงิน เครื่องจักร วิธีการ)
  - (ก6) ทักษะการพัฒนาระบบงาน
  - (ก7) ทักษะการทำงานเป็นทีม
  - (ก8) ทักษะการสื่อสาร
- (ข) ความต้องการด้านความรู้
  - (ข1) การวิเคราะห์ศักยภาพความต้องการและแนวทางการทำงาน
  - (ข2) การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมาย
  - (ข3) การประเมินการยอมรับวิสัยทัศน์
  - (ข4) หลักการสื่อสารและสร้างความเข้าใจระหว่างทีมงาน
  - (ข5) การวิเคราะห์
  - (ข6) การวางแผน
  - (ข7) การบริหารทีมงานที่มีประสิทธิภาพ
  - (ข8) การติดตามและประเมินผลโครงการ

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- (ก 1) ใบบันทึกผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ
- (ก2) แผนการพัฒนาดตนเอง
- (ก 3) แผนปฏิบัติงานของทีมงานในการทำงานอย่างต่อเนื่อง
- (ก4) แผนพัฒนาประสิทธิภาพทีมงาน
- (ก 5) แบบประเมินผลความพึงพอใจของทีมงาน

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- (ข1) สามารถอธิบายกระบวนการ/ขั้นตอนการทำงานเป็นได้อย่างชัดเจน
- (ข 2) สามารถอธิบายวิธีการในการพัฒนาดตนเองเพื่อดำรงรักษาชื่อเสียงและเกียรติภูมิในอาชีพได้อย่างชัดเจน
- (ข3) รายงานผลการปฏิบัติงานตามขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละคน
- (ข4) รายงานผลการประเมินความพึงพอใจของทีมงาน

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบควรประเมินหลักฐานโดยพิจารณาจากร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหลักฐานด้านปฏิบัติงานและหลักฐานด้านความรู้

(ง) วิธีการประเมิน

- การประเมินความรู้และทักษะปฏิบัติในหน่วยสมรรถนะนี้จะต้องดำเนินการโดยองค์กรที่มีหน้าที่
รับการรับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพที่ขึ้นทะเบียนเท่านั้น
- การประเมินความรู้ในหน่วยสมรรถนะนี้กำหนดให้ทำการสอบข้อเขียนแบบปรนัย 4

ตัวเลือกการสัมภาษณ์การประเมินทักษะการปฏิบัติงานจะควบคู่ไปกับการพิจารณาแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) และประเมินจากโครงการเฉพาะบุคคล

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

(ก1) สำหรับผู้เข้ารับการประเมินในหน่วยสมรรถนะนี้ต้องรู้จักศักยภาพและข้อจำกัดของตนเอง วิสัยทัศน์ส่วนตัวที่เหมาะสมกับการพัฒนาเป้าหมายและแผนชีวิตที่นำไปใช้ได้จริง การวางแผนการคิดเชิงบวก การคิดอย่างเป็นระบบและเชื่อมโยง และมีภาวะผู้นำ

(ก2) สำหรับเจ้าหน้าที่สอบจะต้องพิจารณาหลักฐานการปฏิบัติงานและหลักฐานความรู้ให้ตรงตามที่ระบุไว้ในหน่วยสมรรถนะนี้

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

วางแผนการพัฒนาดตนเองและทีมงานเป็นการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติตัวและทีมงานซึ่งในการวางแผนเพื่อพัฒนาดตนเองจะมีการกำหนดทัศนคติซึ่งจะส่งผลให้ชีวิตมีความสุขและประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ เช่น การงาน การเงิน การเรียน ครอบครัว เป็นต้น มีกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการส่วนการพัฒนาดทีมงานต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายร่วมกันอย่างชัดเจนเพื่อใช้ในการดำเนินงานโดยการกำหนดขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละคนอย่างชัดเจนและมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของทีมงานทุกครั้ง

พัฒนาตนเองคือการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพื่อพัฒนาดตนเองเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องเช่นการเข้ารับการอบรมศึกษาดูงานการขอคำแนะนำในการพัฒนาความรู้และทักษะอย่างต่อเนื่องเป็นต้นสามารถนำศักยภาพและข้อจำกัดของตนเองมาใช้ได้เหมาะสมและมีการทบทวนตนเองอยู่เสมอ

- ดำรงรักษาชื่อเสียง และเกียรติภูมิในอาชีพคือ หลักความประพฤติอันเหมาะสม แสดงถึงคุณธรรมจริยธรรมในการประกอบอาชีพที่กลุ่มบุคคลแต่ละสาขาอาชีพประมวลไว้เป็นหลัก เพื่อให้สมาชิกในสาขาวิชานั้นยึดถือปฏิบัติเพื่อรักษาชื่อเสียงและส่งเสริมเกียรติคุณของสาขาวิชาชีพของตนมีความภาคภูมิใจและรักในอาชีพที่ทำ

พัฒนาประสิทธิภาพทีมงานเป็นการกำหนดขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของทีมงานแต่ละคนอย่างชัดเจนและมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของทีมงานทุกครั้ง

ประเมินผลการพัฒนาดตนเองและทีมงานได้แก่การประเมินสถานการณ์หรือผลการดำเนินงานในการพัฒนาดตนเองและทีมงานว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่การเปรียบเทียบผลการ

ปฏิบัติงานกับแผนที่กำหนดไว้

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

18.1 เครื่องมือในการประเมินการวางแผนการพัฒนาดตนเองและทีมงาน

1) การสอบสัมภาษณ์

2) พิจารณาจากแฟ้มสะสมผลงาน (Port Folio)

18.2 เครื่องมือในการประเมินการพัฒนาดตนเองเพื่อดำรงรักษาชื่อเสียงและเกียรติภูมิในอาชีพ

1) การสอบสัมภาษณ์

2) พิจารณาจากแฟ้มสะสมผลงาน (Port Folio)

18.3 เครื่องมือในการประเมินการพัฒนาประสิทธิภาพทีมงาน

1) การสอบสัมภาษณ์

2) พิจารณาจากแฟ้มสะสมผลงาน (Port Folio)

18.4 เครื่องมือในการประเมินการประเมินผลการพัฒนาดตนเองและทีมงาน

1) แบบสอบข้อเขียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก

2) การสอบสัมภาษณ์

3) ประเมินจากโครงการเฉพาะบุคคล

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ

C62
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ

พัฒนากลุ่ม/องค์กร
3. ทบทวนครั้งที่

- / -
4. สร้างใหม่

☒

ปรับปรุง

☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

131 ผู้จัดการด้านการผลิตในภาคการเกษตรการป่าไม้และการประมง

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายร่วมที่เกิดจากการยอมรับของทีมงานโดยผ่านการร่วมกันคิดวิเคราะห์ เพื่อให้สามารถดำเนินงานให้บรรลุได้ เป็นการสร้างการทำงานแบบมีส่วนร่วมโดยมีโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน นอกจากนี้ต้องมีการประสานงานและจัดหาทรัพยากรสนับสนุน เพื่อให้มีความเหมาะสมและตรงตามความต้องการของกลุ่ม/องค์กร และมีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาผู้นำรุ่นใหม่ที่ชัดเจนเหมาะสมสอดคล้องกับบริบท พร้อมทั้งมีการประเมินผลการพัฒนากลุ่ม/องค์กร

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเกษตรกรป्राดเปรื่อง

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
C621 วางแผนการพัฒนากลุ่ม/องค์กร	1. ศึกษาข้อมูลในการวางแผนพัฒนากลุ่ม/องค์กรอย่างเป็นระบบ 2. กำหนดเป้าหมายการทำงานที่ผ่านการคิดวิเคราะห์ร่วมกัน 3. วางแผนงานโครงการในการพัฒนากลุ่ม/องค์กรร่วมกันและสามารถนำไปใช้ได้จริงและสามารถดำเนินงานให้บรรลุได้	การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน
C622 ดำเนินการพัฒนากลุ่ม/องค์กรแบบมีส่วนร่วม	1. ประสานงานในการดำเนินการพัฒนากลุ่ม/องค์กรแบบมีส่วนร่วม 2. จัดหาทรัพยากรสนับสนุนที่มีความเหมาะสมและตรงตามความต้องการของกลุ่ม/องค์กร 3. สร้างระบบการดำเนินงานและกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของสมาชิกในกลุ่ม/องค์กรที่ชัดเจน	การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
C623 พัฒนาผู้นำรุ่นใหม่	1. วางแผนและกำหนดเป้าหมายในการสรรหาผู้นำรุ่นใหม่ที่ชัดเจนเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบท 2. ดำเนินการพัฒนาผู้นำรุ่นใหม่เป็นไปอย่างมีระบบและต่อเนื่อง	การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน
C624 ประเมินผลการพัฒนากลุ่ม/องค์กร	1. วางแผนการประเมินผลการพัฒนากลุ่ม/องค์กรอย่างเป็นระบบ 2. ดำเนินการประเมินผลการพัฒนากลุ่ม/องค์กรอย่างเป็นขั้นตอน	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

- (ก) ความต้องการด้านทักษะ
  - (ก1) ทักษะการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน
  - (ก2) ทักษะการวางแผน
  - (ก3) ทักษะการบริหารจัดการ
  - (ก6) ทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้
- (ข) ความต้องการด้านความรู้
  - (ข1) ขั้นตอน/วิธีการในการกำหนดเป้าหมาย
  - (ข2) องค์ความรู้เรื่องการมีส่วนร่วม
  - (ข3) การทำงานเป็นทีม
  - (ข4) การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม
  - (ข5) ความรู้ในการสร้างและพัฒนาผู้นำรุ่นใหม่ (วิธีการ)

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- (ก 1) แผนการพัฒนากลุ่ม/องค์กรที่ชัดเจน
- (ก2) ภาพกิจกรรมในการดำเนินการพัฒนากลุ่ม/องค์กรอย่างมีส่วนร่วม
- (ก 3) แผนการจัดหาทรัพยากรที่ได้รับสนับสนุนที่มีความเหมาะสม
- (ก 4) แผนการพัฒนาผู้นำรุ่นใหม่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบท
- (ก 5) แผนการประเมินผลการพัฒนากลุ่ม/องค์กร

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- (ข1) สามารถอธิบายแผนการพัฒนากลุ่ม/องค์กรได้อย่างชัดเจน
- (ข 2) สามารถอธิบายแผนพัฒนาผู้นำที่มีขั้นตอน

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบควรประเมินหลักฐานโดยพิจารณาจากร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหลักฐานด้านปฏิบัติงานและหลักฐานด้านความรู้

(ง) วิธีการประเมิน

- การประเมินความรู้และทักษะปฏิบัติในหน่วยสมรรถนะนี้จะต้องดำเนินการโดยองค์กรที่มีหน้าที่
รับการรับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพที่ขึ้นทะเบียนเท่านั้น
- การประเมินความรู้ในหน่วยสมรรถนะนี้กำหนดให้ทำการสอบข้อเขียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก
- การสัมภาษณ์การประเมินทักษะการปฏิบัติงานจะควบคู่ไปกับการพิจารณาแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

(ก1) สำหรับผู้เข้ารับการประเมินในหน่วยสมรรถนะนี้ต้องมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกันกับทีมงาน มีภาวะความเป็นผู้นำ มีการทำงานอย่างเป็นระบบมีความสามารถในการสื่อสารประสานงานให้ได้มาซึ่งทรัพยากรที่ตรงตามความต้องการ และสามารถเป็นต้นแบบให้นักรุ่นใหม่ได้ปฏิบัติตาม

(ก2) สำหรับเจ้าหน้าที่สอบจะต้องพิจารณาหลักฐานการปฏิบัติงานและหลักฐานความรู้ให้ตรงตามที่ระบุไว้ในหน่วยสมรรถนะนี้

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

- วางแผนงานโครงการประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์สิ่งที่ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่กำหนดการวางแผนผังเป็นการตัดสินใจล่วงหน้าเกี่ยวกับงานที่จะทำในอนาคตเป็นการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจก่อนลงมือกระทำการพิจารณาข้อตกลงการปฏิบัติงานการกำหนดเวลาในการปฏิบัติ จัดหาทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารโครงการ กำหนดบุคคลในการดำเนินโครงการ กำหนดเครื่องมือหรือเทคนิคในการประเมินโครงการ และการพิจารณาปัญหาที่อาจเกิดขึ้นเป็นการมุ่งป้องกันปัญหามากกว่าการคอยแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้น

- พัฒนากลุ่ม/องค์กรแบบมีส่วนร่วมเป็นการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรเพื่อจัดการงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จทั้งนี้ต้องเกิดจากการร่วมมือร่วมใจตัดสินใจและร่วมลงมือปฏิบัติการทำงานเป็นทีมและมีระบบการทำงานที่ชัดเจน

- ผู้นำรุ่นใหม่ คือ บุคลากรที่มีคุณภาพ มีวิสัยทัศน์ มีศักยภาพในการเป็นผู้นำรุ่นต่อไป สามารถเข้ามาดูแลงานขับเคลื่อนเดินหน้าไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพที่สุดเพื่อให้การดำเนินการมีความยั่งยืน

- ประเมินผล คือ การประเมินสถานการณ์หรือผลการดำเนินงานในการพัฒนากลุ่ม/องค์กร ว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับแผนที่กำหนดไว้

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

18.1 เครื่องมือในการประเมินการวางแผนการพัฒนากลุ่ม/องค์กร

- 1) การสอบสัมภาษณ์
- 2) พิจารณาจากแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

18.2 เครื่องมือในการประเมินการดำเนินการพัฒนากลุ่ม/องค์กรแบบมีส่วนร่วม

- 1) การสอบสัมภาษณ์
- 2) พิจารณาจากแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

18.3 เครื่องมือในการประเมินการพัฒนาผู้นำรุ่นใหม่

- 1) การสอบสัมภาษณ์
- 2) พิจารณาจากแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

18.4 เครื่องมือในการประเมินการประเมินผลการพัฒนากลุ่ม/องค์กร

- 1) แบบสอบข้อเขียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก
- 2) การสอบสัมภาษณ์

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ C63
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ พัฒนาภาคีและเครือข่าย
3. ทบทวนครั้งที่ - / -

4. สร้างใหม่ ☒ ปรับปรุง ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

- 611 ผู้ปฏิบัติงานด้านการปลูกพืชสวนและพืชไร่เพื่อการค้าขาย
- 612 ผู้เลี้ยงสัตว์
- 613 ผู้ปฏิบัติงานด้านการปลูกพืชร่วมกับการเลี้ยงสัตว์
- 622 ผู้ปฏิบัติงานด้านการประมงลำสัตว์และวางกับดักสัตว์ต่าง ๆ

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายร่วมกันของภาคีเครือข่ายที่ผ่านการร่วมกันคิดวิเคราะห์เพื่อให้สามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้สร้างการทำงานแบบมีส่วนร่วมมีระบบการทำงานที่ชัดเจน และสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเกษตรกรปราดเปรื่อง

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
C631 วางแผนการพัฒนาภาคีและเครือข่าย	1. ศึกษาข้อมูลในการวางแผนพัฒนาภาคีและเครือข่ายอย่างเป็นระบบ 2. กำหนดเป้าหมายการทำงานที่ผ่านการคิดวิเคราะห์ร่วมกัน 3. วางแผนงานโครงการในการพัฒนาภาคีและเครือข่ายที่สามารถนำไปใช้ดำเนินงานให้บรรลุได้จริง	การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน
C632 ดำเนินการพัฒนาภาคีและเครือข่ายแบบมีส่วนร่วม	1. ประสานงานในการดำเนินการพัฒนาภาคีและเครือข่ายแบบมีส่วนร่วม 2. จัดหาทรัพยากรสนับสนุนที่มีความเหมาะสมและตรงตามความต้องการของภาคีและเครือข่าย 3. สร้างระบบการดำเนินงานและกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของสมาชิกในภาคีและเครือข่ายที่ชัดเจน	การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
C633 ประเมินผลการพัฒนาภาคีและเครือข่าย	1. วางแผนการประเมินผลการพัฒนาภาคีและเครือข่ายอย่างเป็นระบบ 2. ดำเนินการประเมินผลการพัฒนาภาคีและเครือข่ายอย่างเป็นขั้นตอน	การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

(ก1) ทักษะการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน

(ก2) ทักษะการบริหารจัดการ

(ก3) ทักษะการถ่ายทอด

(ก4) ทักษะการสื่อสาร

(ก5) ทักษะการวางแผน

(ก6) ทักษะการประสานงาน

(ข) ความต้องการด้านความรู้

(ข1) การวิเคราะห์ศักยภาพความต้องการและแนวทางการทำงาน

(ข2) การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จ

(ข3) การประเมินการยอมรับเป้าหมาย

(ข4) องค์ความรู้การสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วม

(ข5) การสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้น

(ข6) สร้างวัฒนธรรมของการแบ่งปันของเครือข่าย

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

(ก 1) ใบบันทึกผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ

(ก2) แผนปฏิบัติงานของเครือข่ายในการทำงานที่มีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

(ก 3) ภาพกิจกรรมการพัฒนาภาคีและเครือข่าย

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

(ข1) สามารถอธิบายแผนการพัฒนาภาคีและเครือข่ายได้อย่างชัดเจน

(ข 2) รายงานผลการปฏิบัติงานร่วมกับเครือข่ายในการทำงานที่เกิดขึ้นอย่างเป็นขั้นตอน

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบตรวจสอบประเมินหลักฐานโดยพิจารณาจากร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหลักฐานด้านปฏิบัติงานและหลักฐานด้านความรู้

(ง) วิธีการประเมิน

- การประเมินความรู้และทักษะปฏิบัติในหน่วยสมรรถนะนี้จะต้องดำเนินการโดยองค์กรที่มีหน้าที่

รับการรับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพที่ขึ้นทะเบียนเท่านั้น

- การประเมินความรู้ในหน่วยสมรรถนะนี้กำหนดให้ทำการสอบข้อเขียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก

- การสัมภาษณ์การประเมินทักษะการปฏิบัติงานจะควบคู่ไปกับการพิจารณาแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

(ก1) สำหรับผู้เข้ารับการประเมินในหน่วยสมรรถนะนี้ต้องมีแนวทางในการทำงานร่วมกันของภาคีเครือข่าย (ประเมินจากกลุ่ม) ภาคีเครือข่ายเกิดการทำงานบูรณาการและมีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

(ก2) สำหรับเจ้าหน้าที่สอบจะต้องพิจารณาหลักฐานการปฏิบัติงานและหลักฐานความรู้ให้ตรงตามที่ระบุไว้ในหน่วยสมรรถนะนี้

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

- วางแผนงานโครงการในการพัฒนาภาคีและเครือข่ายร่วมคือ กระบวนการในการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาการดำเนินงานของภาคีเครือข่าย ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์สิ่งที่จะต้องกระทำเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่กำหนดการวางแผนผังเป็นการตัดสินใจล่วงหน้าเกี่ยวกับงานที่จะทำในอนาคตเป็นการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจก่อนลงมือกระทำการพิจารณาข้อตกลงการปฏิบัติงานการกำหนดเวลาในการปฏิบัติ จัดหาทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารโครงการ กำหนดบุคลากรในการดำเนินโครงการ กำหนดเครื่องมือหรือเทคนิคในการประเมินโครงการ และการพิจารณาปัญหาที่อาจเกิดขึ้นเป็นการมุ่งป้องกันปัญหามากกว่าการคอยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

พัฒนาภาคีและเครือข่ายแบบมีส่วนร่วมเป็นการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรเพื่อจัดการงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จทั้งนี้ต้องเกิดจากการร่วมคิดร่วมตัดสินใจ และร่วมลงมือปฏิบัติการทำงานเป็นทีมและมีระบบการทำงานที่ชัดเจน

- ประเมินผลการพัฒนาภาคีและเครือข่าย เป็นการประเมินสถานการณ์ หรือ ผลการดำเนินงานในการพัฒนาภาคีและเครือข่าย ว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่ การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับแผนที่กำหนดไว้

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

18.1 เครื่องมือในการประเมินการวางแผนการพัฒนาภาคีและเครือข่าย

1) การสอบสัมภาษณ์

2) พิจารณาจากแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

18.2 เครื่องมือในการประเมินการดำเนินการพัฒนาภาคีและเครือข่ายแบบมีส่วนร่วม

1) การสอบสัมภาษณ์

2) พิจารณาจากแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

18.3 เครื่องมือในการประเมินการประเมินผลการพัฒนาภาคีและเครือข่าย

1) การสอบสัมภาษณ์

2) พิจารณาจากแฟ้มสะสมผลงาน (Port Folio)